

Startside>Dine rettigheder>Tiltalte i straffesager

Optužbenik (kazneni postupak)

Kroatien

Okrivljenik ne mora imati branitelja u svakom slučaju, osim ako ga sam ne želi te osim u slučajevima obvezne obrane, no ako želi branitelja može ga imati prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka po izvanrednim pravnim lijekovima. Okrivljenik ima pravo slobodnog i neometanog razgovora sa braniteljem čim ga je imenovao. Ako se okrivljenik nalazi u istražnom zatvoru branitelj se može s njim dopisivati i razgovarati bez nadzora. Ako okrivljenik prije prvog ispitivanja izjavi da hoće uzeti branitelja, zastat će se s ispitivanjem dok on ne dođe, ali najkasnije tri sata. Ako je očito da izabrani branitelj u tom roku ne može doći, ili okrivljenik ne zna kojeg bi od branitelja izabrao, dat će mu se izbor s liste dežurnih odvjetnika koju za područje županije sastavlja Hrvatska odvjetnička komora te je dostavlja sudu, državnom odvjetniku i nadležnim policijskim upravama uz izvješće sucu istrage.

Osnovno o kaznenom postupku:

Kazneni postupak u Republici Hrvatskoj se provodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja, započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage, potvrđivanjem optužnice ako istraga nije provedena, određivanjem rasprave na temelju privatne tužbe te donošenjem presude o izdavanju kaznenog naloga, te ima tri faze: istragu koju provodi državno odvjetništvo

suđenje

žalbeni postupak

Stupnjevi kaznenog postupka koji će dovesti do suđenja:

Svrha kaznenog postupka je utvrditi da li je kazneno djelo počinjeno te tko ga je počinio.

Svatko je dužan prijaviti kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, koje mu je dojavljeno ili za koje je saznao, a kaznena prijava podnosi se nadležnom državnom odvjetništvu.

Osumnjičenik je osoba u odnosu na koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo i protiv koje policija ili državno odvjetništvo poduzimaju radnje radi razjašnjenja te sumnje

Osumnjičenikom se smatra ona osoba protiv koje je podnesena kaznena prijava ili se provode izvidi ili je provedena hitna dokazna radnja.

Okrivljenik je osoba protiv koje je doneseno rješenje o provođenju istrage ili osoba koja je obaviještena na temelju članka 213. stavka 2. ovog Zakona (obavijest o provođenju dokaznih radnji), osoba protiv koje je podnesena privatna tužba i osoba protiv koje je presudom izdan kazneni nalog,

Državno odvjetništvo dužno je okrivljeniku dostaviti rješenje o provođenju istrage ili obavijest o provođenju dokaznih radnji protiv njega.

Državno odvjetništvo dužno je također okrivljeniku dostaviti poziv za prvo ispitivanje zajedno sa poukom o pravima. Ispitivanje okrivljenika se snima uređajem za audio-video snimanje, a snimka se koristi kao dokaz u postupku.

Uz ispunjenje zakonom propisanih uvjeta, okrivljeniku može biti određen istražni zatvor. Istražni zatvor do podnošenja optužnice određuje sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika, a ukida ga na prijedlog okrivljenika, državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti. O prijedlogu državnog odvjetnika da se odredi istražni zatvor, sudac istrage odlučuje odmah, a najkasnije u roku od dvanaest sati od podnošenja prijedloga. Nakon podnošenja optužnice, istražni zatvor do potvrđivanja optužnice određuje, produljuje i ukida optužno vijeće. Nakon potvrđivanja optužnice, do pravomoćnosti presude, istražni zatvor određuje, produljuje i ukida raspravni sud u zasjedanju, a izvan zasjedanja vijeće, osim u slučaju kada se odlučuje o žalbi protiv presude, kada istražni zatvor određuje, produljuje i ukida vijeće koje odlučuje o žalbi. Na ročištu za određivanje istražnog zatvora prisutni su državni odvjetnik te okrivljenik i njegov branitelj. Istražni zatvor određen rješenjem sucu istrage može trajati najdulje mjesec dana od dana lišenja slobode, ali može biti produljen na prijedlog državnog odvjetnika. Istražni zatvor određen rješenjem sucu istrage ili vijeća može trajati najdulje mjesec dana od dana lišenja slobode. Iz opravdanih razloga sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika može produljiti istražni zatvor i to prvi puta za još najviše dva mjeseca, a zatim, za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, ili kad je to propisano posebnim zakonom, za još najviše tri mjeseca.

Kada rezultati provedene istrage na nedvojben način ukažu da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje se tereti, državni odvjetnik će podignuti optužnicu pred nadležnim sudom, koji će, na optužnom vijeću, odlučivati o osnovanosti optužnice, to jest, hoće li je potvrditi ili vratiti državnom odvjetniku da u određenom roku ispravi nedostatke.

Državni odvjetnik može rješenjem odbaciti kaznenu prijavu u slučaju da utvrdi da osumnjičenik nije počinio kazneno djelo za koje se tereti. U tom slučaju oštećenik može preuzeti kazneni progon kao ovlašteni tužitelj.

Prava okrivljenika tijekom istrage

Zakon o kaznenom postupku okrivljenicima daje različita prava u različitim fazama kaznenog postupka.

Istraga (1)

Određivanje istražnog zatvora protiv okrivljenika (2)

Podizanje optužnice (3)

Suđenje (4)

Postupak po žalbi (5)

U svakom slučaju, okrivljenik ima sljedeća prava neovisno o fazi postupka:

najkraćem mogućem roku, na njemu razumljiv način, biti upoznat s osnovama sumnje da je počinio kazneno djelo i razlozima optužbe,

služiti se u postupku svojim jezikom, odnosno jezikom koji govori i razumije uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih te ako ne razumije hrvatski jezik na tumača odnosno prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ako se radi o gluhom ili gluhoslijepom okrivljeniku,

braniti se sam, uz branitelja po vlastitom izboru ili uz branitelja po službenoj dužnosti,

na branitelja na teret proračunskih sredstava ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane,

slobodno, nesmetano i povjerljivo komunicirati s braniteljem,

na vrijeme primjereno za pripremu obrane,

iznijeti odnosno ne iznijeti svoju obranu i odbiti odgovoriti na postavljeno pitanje ili braniti se šutnjom,

na uvid u spis,

predlagati dokaze i sudjelovati u dokaznim i drugim postupovnim radnjama, te na raspravi,

ispitati suokrivljenike, svjedoke i vještake,

sporazumijevati se o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona, podnositi pravne lijekove i druga pravna sredstva.

Kada obrana nije obvezna, okrivljeniku se može na njegov zahtjev, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako prema svom imovnom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju. U svakom slučaju, okrivljenik mora imati branitelja, i imenovat će mu se branitelj po službenoj dužnosti ako ga sam ne izabere, kada Zakon o kaznenom postupku propisuje slučajeve takozvane obvezne obrane. Novim izmjenama Zakona o kaznenom postupku dodatno će se urediti prava na branitelja na teret proračunskih sredstava. Najvažniji slučajevi u kojima okrivljenik mora imati branitelja su: ako je nijem, gluhi, gluhoslijep ili nesposoban da se sam brani, od prvog ispitivanja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka; ako se postupak vodi zbog kaznenog djela iz nadležnosti županijskog suda, od prvog ispitivanja ili donošenja rješenja o provođenju istrage do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, a za kaznena djela za koja je izrečena kazna dugotrajnog zatvora i za postupak po izvanrednim pravnim lijekovima; od donošenja odluke kojom je protiv njega određen pritvor ili istražni zatvor; ako se postupak vodi zbog kaznenog djela za kojeg je propisana kazna zatvora teža od deset godina te za vrijeme trajanja postupka za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti ako mu je oduzeta sloboda ili se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u drugom predmetu; za vrijeme suđenja u odsutnosti; ako mu je rješenjem uskraćeno pravo branitelja na radnju ili zastupanje; od donošenja rješenja o provođenju istrage u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama te tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje, sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama (npr. uvjetnoj osudi, zaštitnom nadzoru itd.).

Izvidi i istraživanje (1)

Tko provodi izvide odnosno istragu?

Državni odvjetnik provodi istragu, policija postupa po njegovu nalogu te prikuplja potrebne obavijesti radi prikupljanja podataka potrebnih za odlučivanje o kaznenoj prijavi.

Policija također može prikupljati obavijesti od građana, no građane ne može ispitivati u svojstvu svjedoka ili vještaka.

Koje će informacije dobiti okrivljenici?

Državni odvjetnik kao tijelo koje provodi kazneni progon mora obavijestiti osumnjičenika koje su osnove sumnje protiv njega, odnosno da je predmetom kaznenog postupka i zbog čega. Okrivljenik će dobiti pisanu pouku o pravima u kojoj će se navesti za što ga se sumnjiči, uz napomenu, između ostaloga, da nije dužan odgovarati na pitanja, odnosno da se može braniti šutnjom.

Ako je okrivljenik uhićen mora biti odmah:

na njemu razumljiv način obaviješten o razlozima uhićenja,

poučen da nije dužan iskazivati,

poučen da ima pravo na stručnu pomoć branitelja po vlastitom izboru ili na branitelja postavljenog s liste dežurnih odvjetnika,,

poučen da će nadležno tijelo, na njegov zahtjev, o uhićenju izvijestiti njegovu obitelj ili drugu osobu koju on odredi.

Također, prilikom uhićenja okrivljeniku će se predati pisana pouka o pravima. U slučaju da mu policija nije mogla predati pisanu pouku već tada, ona će mu se predati odmah po dolasku u službene prostorije policije. Pouka koja će se predati okrivljeniku sadrži, među ostalim, obavijest o razlozima uhićenja i osnovama sumnje, pravo da nije dužan iskazivati, pravo na branitelja, pravo na tumačenje, pravo da se na zahtjev okrivljenika o uhićenju izvijesti njegova obitelj, te pravo okrivljenika stranog državljanina da se o uhićenju odmah izvijesti nadležno konzularno tijelo ili veleposlanstvo, pravo na uvid u spis predmeta sukladno odredbama ovog Zakona, pravo na hitnu medicinsku pomoć, pravo na obavijest o tome da lišenje slobode od trenutka uhićenja do dovođenja suda istrage može trajati najdulje 36-48 sati ovisno o težini sankcije koja je propisana za pojedina kaznena djela.

Što se događa ako okrivljenik ne govori hrvatski?

U Republici Hrvatskoj u kaznenom postupku u uporabi je hrvatski jezik i latinično pismo, ako za uporabu u pojedinim područjima nije zakonom uveden i drugi jezik ili pismo. Okrivljenik se u postupku ima pravo služiti svojim jezikom i pismom, te ima pravo pratiti tijek postupka na svom jeziku i pismu. To znači da će mu se osigurati usmeno prevođenje cjelokupnog postupka. Okrivljeniku će se pisano prevesti pouka o pravima, odluka o oduzimanju slobode, rješenje o provođenju istrage i nalog o provođenju dokaznih radnji, optužnica, privatna tužba, poziv, sudska odluka nakon optuženja do pravomoćnog okončanja postupka te u postupku o izvanrednim pravnim lijekovima. Ako navedena pismena nisu dostupna na jeziku koji okrivljenik govori i razumije, bit će mu prevedena usmeno, a u pisanom obliku bit će mu uručena u najkraćem mogućem roku na jeziku koji govori i razumije. Ako okrivljenik ne može pročitati navedena pismena bit će mu izložena na njemu razumljiv način.

Ima li okrivljenik pravo kontaktirati sa braniteljem?

Okrivljenik ne mora imati branitelja u svakom slučaju, osim ako ga sam ne želi te osim u slučajevima obvezne obrane, no ako želi branitelja može ga imati prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka po izvanrednim pravnim lijekovima. Okrivljenik ima pravo slobodnog i neometanog razgovora sa braniteljem čim ga je imenovao. Ako se okrivljenik nalazi u istražnom zatvoru branitelj se može s njim dopisivati i razgovarati bez nadzora.

Ako okrivljenik prije prvog ispitivanja izjavi da hoće uzeti branitelja, zastat će se s ispitivanjem dok on ne dođe, ali najkasnije tri sata. Ako je očito da izabrani branitelj u tom roku ne može doći, ili okrivljenik ne zna kojeg bi od branitelja izabrao, dat će mu se izbor s liste dežurnih odvjetnika koju za područje županije sastavlja Hrvatska odvjetnička komora te je dostavlja sudu, državnom odvjetniku i nadležnim policijskim upravama uz izvješće suda istrage.

Imaju li tijela koja provode kazneni postupak ovlast pretražiti okrivljenika, uzeti DNA uzorak ili otisak prsta?

Policija može radi utvrđivanja istovjetnosti okrivljenika snimati ga, uzimati mu otiske prstiju, te podatke o istovjetnosti unositi u odgovarajuće zbirke. Policija može, pod uvjetima propisanim Zakonom o kaznenom postupku pretražiti okrivljenikovu odjeću, obuću, površinu tijela, pokretne stvari koje nosi ili su u njenom posjedu, prijevozno sredstvo kojim se koristi, te prostor u kojem je okrivljenik zatečen. Također, uzimanje uzoraka biološkog materijala od okrivljenika te DNA analizu nalaže državno odvjetništvo.

Mogu li se pretražiti dom, drugi prostor, automobil itd?

Pod uvjetima i na način propisan odredbama Zakona o kaznenom postupku dom, drugi prostori kojima se koristi okrivljenik, računala i bankovni sef okrivljenika mogu biti pretraženi. Pretraga se u pravilu ne može provesti bez naloga kojeg na obrazloženi zahtjev državnog odvjetništva donosi sudac istrage.

Hoću li okrivljenik dobiti uvid u dokaze koji ga terete?

Okrivljenik ima pravo uvida u spis nakon što dokazna radnja njegovog prvog ispitivanja bude provedena. Spis može tražiti od državnog odvjetnika, koji mu ga je dužan dati, a okrivljenik ima pravo snimanja i preslikavanja spisa.

Kojim se pravima i pravnim lijekovima okrivljenik može koristiti tijekom kaznenog postupka?

Okrivljenik ima pravo, nakon primitka obavijesti o provođenju dokaznih radnji protiv njega predložiti suda istrage provođenje dokaznog ročišta. Ako državni odvjetnik provede dokaznu radnju ispitivanja svjedoka, a da o tome okrivljeniku ne dostavi obavijest, okrivljenik ima pravo zahtijevati ponovno provođenje te dokazne radnje. Ima i pravo podnijeti suda istrage prigovor zbog odugovlačenja postupka.

Protiv rješenja o provođenju istrage okrivljenik ima pravo žalbe suda istrage u roku od osam dana od dana primitka rješenja. Ova se žalba podnosi državnom odvjetniku, koji ju je dužan odmah, zajedno sa spisom predmeta, dostaviti suda istrage.

Ako smatra da mu je protivno zakonu uskraćeno ili povrijeđeno određeno pravo, nakon dostave rješenja o provođenju istrage, kako bi zaštitio postupovna prava obrane, okrivljenik može podnijeti pisani prigovor državnom odvjetniku.

Ako protiv okrivljenika postoji i osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo za koje se po zakonu provodi istraživanje, obavijest o provođenju dokaznih radnji državni odvjetnik dužan je dostaviti okrivljeniku u roku od tri dana od kada je proveo prvu dokaznu radnju. U tom slučaju okrivljenik također ima pravo podnijeti pisani prigovor.

Okrivljenik ima i pravo biti prisutan na ročištu na kojem se odlučuje o istražnom zatvoru. Ima pravo podnijeti žalbu protiv nepravomoćne presude ili rješenja.

Mora li okrivljenik biti prisutan raspravi pred sudom?

U Republici Hrvatskoj okrivljeniku se može suditi u odsutnosti, a od donošenja rješenja o suđenju u odsutnosti, okrivljeniku će biti postavljen branitelj po službenoj dužnosti jer je obrana u tom slučaju obvezna.

U slučaju da je okrivljenik uredno pozvan, ali izbjegava doći na raspravu, ili nedolazak nije ispričao, odredit će mu se istražni zatvor.

U Hrvatskoj je pravilo da okrivljenik bude prisutan na raspravi, jer je to u interesu samog okrivljenika, a okrivljenici samo iznimno izostaju sa rasprave.

Uhićenje i istražni zatvor (2)

Kada će se okrivljeniku odrediti istražni zatvor?

Okrivljeniku se može odrediti istražni zatvor samo ako postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo, i ako je okrivljenik u bijegu ili namjerava pobjeći, ili postoji opasnost da će sakriti, uništiti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače, ili ako osobite okolnosti upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo ili dovršiti pokušano, ako okrivljenik koji je uredno pozvan izbjegava doći na raspravu ili ako je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i kod kojeg su okolnosti počinjenja kaznenog djela posebno teške.

Istražni je zatvor krajnja mjera osiguranja okrivljenikove nazočnosti u postupku. U slučaju da postoje okolnosti zbog kojih je određivanje istražnog zatvora moguće, sud ili državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera.

Mjere opreza jesu zabrana napuštanja boravišta, zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja, obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu, zabrana približavanja određenoj osobi, zabrana uspostavljanja ili održavanja veze sa određenom osobom, zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti, privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice, privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom, zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe te udaljenje iz doma.

U svakom slučaju, čim prestanu razlozi zbog kojih je istražni zatvor određen, on se mora ukinuti i zatvorenika se mora odmah pustiti na slobodu.

Pri odlučivanju o istražnom zatvoru, a posebno o njegovu trajanju, vodit će se posebno računa o razmjeru između težine počinjenog kaznenog djela, kazne koja se može očekivati u postupku i potrebe određivanja i trajanja istražnog zatvora.

Protiv trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koji joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje te osobe koja je navršila 70 godina života, istražni zatvor se može samo iznimno odrediti.

O prijedlogu državnog odvjetnika da se odredi istražni zatvor sudac istrage dužan je odlučiti odmah, a najkasnije u roku od dvanaest sati od podnošenja prijedloga. Jednom određen istražni zatvor može trajati najviše mjesec dana od dana lišenja slobode, ali državni odvjetnik, uz obrazloženje, može tražiti njegovo produljenje. Nakon podizanja optužnice, koliko će okrivljenik biti u istražnom zatvoru ovisi o težini počinjenog kaznenog djela koje mu se stavlja na teret. Istražni zatvor može trajati najviše tri godine, u slučaju da su počinjena posebno teška kaznena djela. Međutim, u predmetima za kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je istraga produljena, sveukupno trajanje istražnog zatvora produljuje se za vrijeme za koje je bila produljena istraga.

Koje će informacije dobiti okrivljenici prije nego što im je određen istražni zatvor?

Okrivljenik ima pravo biti nazočan na ročištu za određivanje istražnog zatvora, te ondje iznijeti svoj stav o istražnom zatvoru, a prema potrebi i o visini jamstva.

Također, okrivljenik mora imati branitelja u slučaju da mu je određen istražni zatvor. Ako sam ne imenuje branitelja, postavit će mu ga sud po službenoj dužnosti.

Ročište na kojem se odlučuje o određivanju istražnog zatvora je usmeno. Istražni zatvor do podnošenja optužnice određuje sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika, a ukida ga na prijedlog okrivljenika, državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti.

Nakon podnošenja optužnice, istražni zatvor do potvrđivanja optužnice određuje, produljuje i ukida optužno vijeće. Nakon potvrđivanja optužnice, do pravomoćnosti presude, istražni zatvor određuje, produljuje i ukida raspravni sud u zasjedanju, a izvan zasjedanja vijeće, osim u slučaju osim u slučaju kada se odlučuje o žalbi protiv presude, kada istražni zatvor određuje, produljuje i ukida vijeće koje odlučuje o žalbi. Protiv rješenja kojim je okrivljeniku određen istražni zatvor dopuštena je žalba. O tome će ga poučiti sudac istrage. Žalba se podnosi u roku od tri dana. Sudac istrage će također poučiti okrivljenika o pravu da predloži ukidanje istražnog zatvora.

Može li okrivljenik primiti posjete u istražnom zatvoru te ima li ondje pravo na liječenje?

Okrivljenik može primiti posjete u istražnom zatvoru, a odobrenje za to daje sudac istrage. Okrivljenika mogu posjećivati njegovi srodnici te liječnik i druge osobe.

Okrivljenik ima pravo na zdravstvenu skrb za vrijeme dok se nalazi u istražnom zatvoru.

Hoće li okrivljeniku koji je strani državljanin biti omogućen kontakt sa veleposlanstvom?

Zakon je posebno predvidio da konzularni i diplomatski predstavnici mogu u skladu sa međunarodnim pravom posjećivati svoje državljane koji su u istražnom zatvoru, razgovarati s njima te im pomoći u uzimanju branitelja.

Također, u slučaju da je okrivljenik uhićen, na njegov zahtjev obavijestit će se o tome nadležno konzularno tijelo ili veleposlanstvo i već tada će mu se s njima omogućiti kontakt.

Podizanje optužnice (3)

Optužnicu podiže državni odvjetnik pred nadležnim sudom nakon što je završena istraga, ako ima dovoljno dokaza da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje ga se tereti.

Prije podizanja optužnice okrivljenik mora biti ispitan.

Državni odvjetnik podiže optužnicu za kaznena djela za koja se ne provodi istraga ako prikupljeni podaci koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice.

Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina ili novčana kazna državni odvjetnik može u optužnici zatražiti da sud izda kazneni nalog u kojem će okrivljeniku izreći određenu kaznu bez provođenja rasprave. Okrivljenik ima pravo prigovora u kojem slučaju će se provesti rasprava.

Kako okrivljenik može pobijati optužbu?

Okrivljenik ili njegov branitelj imaju pravo podnijeti pisani odgovor na optužnicu u roku od 8 dana od primitka optužnice.

U uvodnom govoru okrivljenik odnosno njegov branitelj može iznijeti koje činjenice namjerava dokazati te izložiti dokaze koje će izvesti, odrediti pravna pitanja o kojima će raspravljati odnosno koje sporne činjenice zahtijevaju razjašnjenje potrebno da bi se utvrdilo činjenično stanje važno za odluku. U

uvodnom govoru tužitelj ne smije iznositi činjenice ranije osuđivanosti optuženika. Stranka se u uvodnom govoru ne može izjašnjavati o navodima i ponuđenim dokazima protivne stranke.

Kasnije, u slobodnom izlaganju ako želi može iznijeti svoj iskaz, nakon čega mu se mogu postavljati pitanja. Ima pravo predlagati svjedoke i vještake te izvoditi dokaze. Ima pravo postavljati pitanja svjedocima i vještacima te prigovarati istinitosti njihovog iskaza.

Priprema obrane za suđenje (4)

Što se događa prije suđenja?

Okrivljenik ima pravo cjelokupnog uvida u spis pa tako i svih dokaza kojima raspolaže državno odvjetništvo. Također, dostavlja mu se i optužnica koju je protiv njega podigao ovlašteni tužitelj.

U slučaju da predloži izvođenje dokaza, okrivljenika se može pitati da obrazloži zašto traži njihovo izvođenje.

Koji je najbolji način suradnje okrivljenika sa braniteljem?

Okrivljenik će imati branitelja u slučajevima obvezne obrane (npr. kada mu je određen istražni zatvor, ako je gluhi, nijem ili gluhoslijep ili je nesposoban da se sam brani).

Nije uvijek nužno da okrivljenik ima branitelja, ali ga uvijek može imati ako želi. Najbolji način suradnje s braniteljem je obavijestiti ga o svim dokazima za koje okrivljenik misli da bi mogli dovesti do toga da ga sud oslobodi optužbe. Okrivljenikov branitelj će onda na najbolji način moći koncipirati obranu.

Što će se dogoditi ako je okrivljenik već bio osuđen ili oslobođen za isto djelo u drugoj državi članici?

Ako je sud u drugoj državi članici već donio pravomoćnu presudu u istoj stvari, onda se o tome ne može drugi put ponovno odlučivati u drugoj državi članici.

O tome okrivljenik mora što je prije moguće obavijestiti državno odvjetništvo kako bi ono poduzelo potrebne korake i provjerilo istinitost ovih navoda.

S obzirom na ovo, ako je okrivljenik pravomoćno proglašen krivim ili je oslobođen od optužbe u Hrvatskoj, za isto djelo ne može ponovno biti suđen u bilo kojoj drugoj državi članici.

Postupak po žalbi (5)

Protiv prvostupanjske presude kojom je proglašen krivim okrivljenik ima pravo podnijeti žalbu u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude.

U korist okrivljenika žalbu mogu podnijeti i njegov bračni odnosno izvanbračni drug, srodnik u ravnoj lozi, zakonski zastupnik, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra i hranitelj.

Presuda se može pobijati zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o sankcijama te sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi, oduzimanju predmeta, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnom zahtjevu te javnom objavljivanju presude.

Žalba se podnosi sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u dovoljnom broju primjeraka za sud te za protivnu stranku i branitelja radi davanja odgovora.

Neppravodobnu i nedopuštenu žalbu odbacit će rješenjem predsjednik vijeća prvostupanjskog suda.

Posljednji put ažurirano: 03/06/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.